

109 (New Syllabus)

III

Total No. of Questions – 16

Regd.

Total No. of Printed Pages – 4

No.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Part – II

SANSKRIT, Paper-I

(Second Language)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Note : (i) All questions should be attempted.

(ii) Question Nos. 1, 2, 3 and 14 should be answered in the medium of instruction of the candidate.

(iii) The remaining questions should be answered in Sanskrit (Devanagari Script) only.

(iv) The bits of a question should be attempted together.

सूचना : (i) सर्वे प्रश्नाः समाधातव्याः ।

(ii-iii) प्रथम, द्वितीय, तृतीय प्रश्नान् अनुवादप्रश्नं च विहाय अन्ये प्रश्नाः संस्कृतभाषायामेव समाधातव्याः ।

(iv) प्रश्नाः अनुक्रमणैव समाधातव्याः ।

1. एकं श्लोकं पूरयित्वा भावं लिखत ।

1 × 6 = 6

(अ) संपात्सु महतां .....

..... कर्कशम् ॥

(आ) चला लक्ष्मीः .....

..... निश्चलः ॥

2. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त ।

1 × 6 = 6

(अ) दशरथस्य दुःखं कथं स्वयंकृतमासीत् ?

(आ) “अमरवाणीप्रशस्तिः” इत्यस्य पाठ्यभागस्य सारांशं लिखत ।

109 (Day-1)

[1 of 4]

P.T.O.

3. एकं निबन्धप्रश्नं समाधत्त । 1 × 6 = 6
(अ) भोजस्य औदार्यम् अधिकृत्य लिखत ।
(आ) वर्षादेव्याः परिदेवनं संक्षेपेण लिखत ।

4. चतुर्णां प्रश्नानां समाधानं लिखत । 4 × 2 = 8
(अ) अर्थशास्त्रे कति अधिकरणानि सन्ति ?
(आ) सर्वेषां प्राणिनां प्राणधारणं कस्याधीनं वर्तते ?
(इ) बोपदेवविरचितः व्याकरणशास्त्रग्रन्थः कः ?
(ई) कृपणस्य अग्रे गमनं दृष्ट्वा सर्वे किं कृतवन्तः ?
(उ) द्वितीयः राजमार्गं गच्छन् कं दृष्टवान् ?
(ऊ) पेटिकायां व्यापारी किम् अपश्यत् ?

5. द्वौः ससन्दर्भौ व्याख्यात । 2 × 3 = 6
(अ) एवं त्वं पुत्रशोकेन राजन् कालं करिष्यसि ।
(आ) शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनम् ।
(इ) भवति सकलभाषाजन्मदात्री यतस्त्वम् ।
(ई) यतः प्रकृष्येत मनुष्यवर्गः ।

6. द्वौः ससन्दर्भौ व्याख्यात । 2 × 3 = 6
(अ) निरर्थकः संस्कारः ।
(आ) कुम्भकारोऽपि यो विद्वान् स तिष्ठतु पुरे मम ।
(इ) पुण्यरूपाणि एतानि पुष्पाणि वन्दे ।
(ई) नायं मम दोषः । न वा शरदादीनाम् ।

7. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत । 3 × 2 = 6
(अ) सरयूनदीतीरे दशरथः कम् अपश्यत् ?
(आ) कालिदासमहाकवेः काव्यानि कानि ?
(इ) सततं भूषणं किम् ?
(ई) किम् अश्वमेधेन समं विदुः ?
(उ) कविभिः कीदृशी अलङ्कारशोभा आनीता ?
(ऊ) उपवासे कपिः किं कृतवान् ?

8. त्रयाणां प्रश्नानां समाधानानि लिखत । 3 × 2 = 6
- (अ) पुण्डरीकः कया आकृष्टहृदयः आसीत् ?
(आ) परलोकमलङ्कृतवन्तः क्षितिपतयः के ?
(इ) कयोः मध्ये विवादः वर्तते ?
(ई) व्यासाश्रमं कुत्र स्थापयामास ?
(उ) रामचन्द्रः शबरी किं पृष्टवान् ?
(ऊ) षट् ऋतवः के ?

9. पुत्रः/पुत्रिका पितरं प्रति पत्रम् लिखत । 1 × 5 = 5
- अथवा**
- ज्वरार्तस्य विरामग्रहणाय अभ्यर्थनपत्रं लिखत ।

10. द्वयोः शब्दयोः सविभक्तिकं रूपाणि लिखत । 2 × 6 = 12
- (अ) राम (आ) गीता
(इ) वनम् (ई) किम् (नपुं)

11. द्वयोः धातुरूपाणि लिखत । 2 × 3 = 6
- (अ) लिखति (आ) पठेत्
(इ) अचलत् (ई) जायताम्

12. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं विघटयत । 3 × 2 = 6
- (अ) वाणीशः (आ) गणेशः
(इ) परमौषाधिः (ई) इत्यादि
(उ) हरये (ऊ) तेऽपि

13. त्रीणि सन्धिनामनिर्देशपूर्वकं सन्धत्त । 3 × 2 = 6
- (अ) विद्या + आलयः (आ) नव + उदयः
(इ) वसुधा + एव (ई) सु + आगतम्
(उ) पौ + अकः (ऊ) को + अपि

14. अनुवदत । (आन्ध्र / आङ्ग्लभाषायाम्)

5 × 1 = 5

- (अ) अहं ग्रामं गच्छामि ।
(आ) ते कुत्र अगच्छन् ।
(इ) सः नगरं गमिष्यति ।
(ई) श्रद्धवान् लभते ज्ञानम् ।
(उ) विद्यासमं नास्ति शरीरभूषणम् ।

15. एकेन पदेन समाधानानि दत्त ।

5 × 1 = 5

- (अ) दशरथः कां नदीम् अन्वगात् ?
(आ) मायावटुः कः ?
(इ) धनस्य तृतीया गतिः का ?
(ई) प्रवासेषु मित्रं किम् ?
(उ) कपीनामुपवासः केन विरचितः ?

16. एकेन पदेन समाधानानि दत्त ।

5 × 1 = 5

- (अ) कपिञ्जलः कः ?
(आ) भोजस्य मुख्यामात्यः कः ?
(इ) क्षणभङ्गुराः के ?
(ई) मलयालस्वामिनः जननीजनकौ कौ ?
(उ) तृणवत् कान् न गणयेम ?